

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Проблемні аспекти
в економіці, фінансах
та управлінні

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

Міжнародна науково-
практична конференція

**Проблемні аспекти
в економіці, фінансах
та управлінні**

Матеріали

16 квітня 2021 р.

м. Одеса

УДК 33

Проблемні аспекти в економіці, фінансах та управлінні : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 16 квітня 2021 р). Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. 75 с.

У збірнику представлені тези доповідей, оприлюднені на Міжнародній науково-практичній конференції “Проблемні аспекти в економіці, фінансах та управлінні”, яка була проведена Східноєвропейським центром наукових досліджень 16 квітня 2021 р.

Збірник розрахований на вчених, викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, представників підприємницьких структур і широкий читацький загал.

Робочі мови конференції: українська та російська.

Видається в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та друкуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, географічних назв, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Відповідно до Закону України “Про авторське право і суміжні права”, при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов’язковим.

**Research
Europe.org**

**EASTERN EUROPEAN
CENTER FOR SCIENTIFIC
RESEARCH**

© Колектив авторів, 2021
© Східноєвропейський центр
наукових досліджень, 2021
© Research Europe, 2021

Офіційний сайт: researcheurope.org

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА

Москвіна А. В.

Трансформація бізнес процесів підприємств
під час пандемії в Україні.....6

Смутчак З. В.

Наслідки впливу пандемії COVID-19 на
зовнішні трудові міграції українців.....8

Урванцева С. В.

Засади інноваційного розвитку та формування
інтелектуального капіталу в Україні.....10

СЕКЦІЯ 2. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Макурін А. А.

Оцінка вартості цифрових активів для цілей обліку.....14

Мариніч І. О.

Актуальні питання огляду фінансової звітності.....17

Разборська О. О., Руда Х. І.

Інформація бухгалтерського обліку для прийняття управлінських
рішень в умовах забезпечення безперервної діяльності підприємства.....19

Созонов Д. О.

Інвентаризація: особливості проведення.....23

Сук П. Л.

Розрахунок амортизації малоцінних і швидкозношуваних
предметів композитним способом.....25

СЕКЦІЯ 3. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Вінницька О. А., Корнієнко Т. О., Чвортко Л. А.

Сучасний стан фінансового потенціалу
об'єднаних територіальних громад.....30

Гвоздей Н. І.

Особливості кредитних операцій у сфері
сільськогосподарського виробництва.....32

Дубик В. Я., Іщенко В. А.

Теоретичні засади функціонування фінансового планування
як важливого елементу організації діяльності підприємства.....35

Мельник В. Є.

Оцінка фінансової стійкості підприємств.....38

Пінчук С. С., Соколова Е. О.

Методичні підходи до оцінки фінансової безпеки підприємства.....40

гарантією сталого розвитку економічно спроможних регіонів та запорукою підвищення рівня якості життя в межах територіальних одиниць [3].

Такі дані свідчать про необхідність певної корекції державної регіональної та бюджетної політики щодо диверсифікації надходжень до громад з різним фінансовим становищем, а також вдосконалення системи фінансового вирівнювання місцевих бюджетів. Це зменшить розрив між найбільшими та найменшими показниками доходів та витрат на душу населення в українських громадах. Це важливо для забезпечення рівних можливостей для соціально-економічного розвитку громад.

Список використаних джерел

1. Винницькая О. А., Чвертко Л. А., Корниенко Т. О. Стратегические направления совершенствования процесса формирования доходов местных бюджетов. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 4 (2). С. 45-48.
2. Бюджети громад: як домогтися ефективності. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3210139-budzeti-gromad-ak-dobitisa-efektivnosti.html???history=0&pfid=1&sample=24&ref=2>.
3. Чуприна Л. М., Мороз Е. Г. Проблеми і перспективи зміцнення фінансової стійкості об'єднаних територіальних громад. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 50-55.

УДК 336.77

JEL Classification: Q14

Гвоздєй Н. І.,
канд. екон. наук,
доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Продовольча безпека країни та забезпечення населення продуктами харчування залежить від сільськогосподарського виробництва. Продукція сільського господарства є ресурсозабезпечуючою для багатьох галузей економіки. Однак особливості сільськогосподарського виробництва такі як сезонність, нерівномірність руху оборотних фондів тощо спричиняють нестачу оборотних коштів підприємств АПК. Тому такі підприємства дуже часто потребують значних кредитних ресурсів.

Гвоздєй Н. І. Особливості кредитних операцій у сфері сільськогосподарського виробництва. *Проблемні аспекти в економіці, фінансах та управлінні* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 16 квітня 2021 р). Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. С. 32 – 35.

Перешкоджають розвитку кредитних відносин сільськогосподарських підприємств високі процентні ставки за користування кредитом, недосконалість законодавства, що дозволяло б використовувати землю в якості застави, недостатня державна підтримка сільськогосподарських виробників. З огляду на це, все більшої актуальності набуває з'ясування особливостей кредитних відносин у сфері АПК та їх вдосконалення [1, 2].

У сучасній науковій літературі кредитні відносини, в тому числі і у сфері АПК, розглядаються як складова частина більш широкої групи фінансово-кредитних відносин. До останніх належать відносини, які виникають у процесі організації та виконання фінансових зобов'язань сільськогосподарських підприємств.

Кредитні операції в сфері аграрного виробництва мають низку ознак, притаманних як кредитним відносинам взагалі, так і зумовлених специфікою сільськогосподарського виробництва.

Кредитні операції у сфері АПК мають низку особливостей, зумовлених специфікою сільськогосподарського виробництва. Розвиток аграрного сектора економіки підпорядковується єдиним для усього народного господарства економічним законам, але має певні особливості. По-перше, у цій галузі основним і незамінним засобом виробництва є земля, якість і родючість якої впливає не лише на організацію виробництва, а й на його результати. По-друге, сільськогосподарське виробництво має сезонний характер, а його ефективність значною мірою залежить від природно-кліматичних умов конкретної місцевості.

Процес виробництва сільськогосподарської продукції складається з робочого періоду, протягом якого здійснюється основний обсяг робіт і часу виробництва протягом якого предмети праці перебувають під впливом сил природи. Робочий період коротший від часу виробництва, а невідповідність між ними і призводить до сезонності у використанні засобів виробництва. Нерівномірно розподіляються і потреби у грошових коштах: в робочий період їх потрібно значно більше, ніж під час усього процесу виробництва. Це стосується і кредитних ресурсів, особливо в галузі рослинництва. У тваринництві робочий період і час виробництва фактично співпадають, тому забезпечення цієї галузі обіговими коштами (зокрема і грошовими) здійснюється більш рівномірно.

Сезонність аграрного виробництва зумовлює те, що кредитори (передусім банки) повинні за короткі проміжки часу (посівна і жнива) акумулювати значні обсяги кредитних ресурсів. У той же час основний інтерес банку полягає в тому, щоб зробити рух позикового капіталу максимально рівномірним, що ускладнює процес кредитування АПК.

Інша суттєва особливість сільськогосподарського виробництва полягає у тривалому періоді відтворення. Якщо в інших галузях економіки за рік капітал встигає обернутися декілька разів, то у сільському господарстві – не більше одного разу [2, с. 50]. У зв'язку з цим підприємства АПК навіть для поповнення обігових коштів потребують залучення кредитів на строк не

менше 6 – 12 місяців. Сучасний же стан ринку банківських послуг не дозволяє надавати значну кількість середньо- та довгострокових кредитів.

Ще однією особливістю аграрного виробництва, яка зумовлює специфіку його кредитування, є значно нижчий рівень рентабельності сільського господарства порівняно з іншими галузями економіки. Тому підприємства АПК здатні залучати і повертати кредити лише за умови, що процент за ними буде нижчим, ніж за кредитами, що спрямовуються в інші галузі економіки.

Професор Б. А. Дадашев вважає, що АПК зможе раціонально використовувати кредити за умови, що процентна ставка за ними буде зниженою [2], А. М. Ісаян зауважує що для сільськогосподарських виробників повинні бути об'єктивні фінансові ставки [3, с. 264]. Нині, за умови підвищення облікової ставки НБУ до 30 % комерційним банкам просто неможливо надавати кредити сільськогосподарським підприємствам під невисокі проценти. Оскільки не можна зобов'язати комерційний банк зі збитком для себе кредитувати певну галузь економіки, то функцію забезпечення доступу підприємств АПК до пільгових кредитів повинна взяти на себе держава.

Характерною особливістю кредитних відносин у сфері аграрного виробництва є також формування специфічної системи кооперативного кредитування. В багатьох розвинутих країнах системи сільськогосподарського кредиту ґрунтуються на засадах саме кооперативного кредитування.

Так, кооперативний кредитний сектор Німеччини, діяльність якого спрямована переважно на задоволення потреб сільськогосподарських товаровиробників, складає трирівневу систему. Перший рівень складають так звані райфайзенбанки, тобто кредитні товариства, які з одного боку виконують функцію кас взаємодопомоги, а з іншого – є пайовиками регіональних кооперативних банків (банків другого рівня). Останні ж є пайовиками Німецького кооперативного банку, який складає верхній рівень кооперативного банківського сектора. Подібна схема запроваджена і у Нідерландах, але там кооперативні засади кредитування сільського господарства виражені ще яскравіше [4, с. 231 – 233]. Система аграрного кредиту у Франції також побудована на кооперативних засадах. Найбільша організація з кредитування сільського господарства – Credit Agricole Mutuel – це ні що інше, як сукупність кас взаємодопомоги [5, с. 57].

Отже, сезонний характер сільського господарства та його невідривність від землі як засобу виробництва, природного ресурсу та національного багатства зумовлюють необхідність того, щоб загальні норми законодавства, які регулюють кредитні відносини, обов'язково були доповнені спеціальними нормами, спрямованими на регулювання кредитних відносин в АПК. Доцільно це зробити шляхом видання спеціального законодавчого акту, спрямованого на регулювання цих відносин.

Список використаних джерел

1. Дем'яненко М. Я. Фінансово-кредитний механізм в умовах формування ринкових відносин. *Економіка АПК*. 2016. № 8. С. 35-41.

2. Дадашев Б. Фінансово-кредитна політика аграрного сектору економіки України. *Банківська справа*. 2017. № 2. С. 53-59.

3. Ісаян А. М. Теоретичні аспекти банківського кредитування підприємств АПК. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2015. № 1 (14). С. 260-268.

4. Лишанский М. Л. Финансы в сельском хозяйстве: учеб. пособие для вузов. *Финансы*. Юнити, 2017. 430 с.

5. Гавальда К. Банковское право (Учреждения – Счета Операции – Услуги). *АО “Финстатинформ”*. 2016. 480 с.

УДК 658.14.012.2

JEL Classification: G39

Дубик В. Я.,

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансового менеджменту,
Львівський національний університет
імені Івана Франка, м. Львів

Іщенко В. А.,

здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
Львівський національний університет
імені Івана Франка, м. Львів

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВОГО ЕЛЕМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

За сучасних умов господарювання, які диктує ринкова економіка, більшість підприємств функціонує за умов обмеженості ресурсів та джерел фінансування своєї діяльності, а також відчуття постійного тиску з боку конкурентів. Відповідно, одним з основних завдань підприємства є досягнення фінансової стабільності та вживання заходів задля її зміцнення. Фінансова стабільність підприємства, в свою чергу, ґрунтується на ефективному фінансовому плануванні, адже саме від нього залежить результативне управління фінансовими потоками підприємства. Саме фінансове планування є тим дієвим інструментом, який дозволяє мінімізувати ризики, уникнути різного роду втрат та гарантувати стабільність на ринку.

©

Дубик В. Я., Іщенко В. А. Теоретичні засади функціонування фінансового планування як важливого елемента організації діяльності підприємства. *Проблемні аспекти в економіці, фінансах та управлінні* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 16 квітня 2021 р). Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. С. 35 – 37.